

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

XVII. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija v Ilirski Bistrici.

Ilirska Bistrica je priredila mnogoštevilnim skupščinarjem — kakih 200 jih je bilo — najprisrčnejši vsprejem. Skupščinarjev je bilo od vseh strani domovine. Med istimi sta bila tudi gg. Spinčič in dr. Rybář.

Il. Bistrica je postavila milim gostom za čast lepih slavalokov in je bila lepo povita v narodne trobojnice. Pozdrave skupščinarjem so sporočali: na kolodvoru gospod nadučitelj Zarnik in gospa Bachmann, pred Trnovim župan Valenčič in dekan Kržišnik, pred Il. Bistrico pa župan Žnidaršič. Vsem se je zahvaljeval dični prvomestnik družbe, gospod prof. Tomo Zupan. Duhovščina je bila zastopana v velikem številu. Zborovanje se je vršilo v najlepšem redu in v soglasju. S posebnim zadovoljstvom moremo sporočiti našim čitateljem, da so bili zopet soglasno izvoljeni vsi prejšnji odborniki: predsednik Tomo Zupan, Ivan Hribar, Luka Svetec in Ivan Šubie. Bogu hvala, da se niso spolepile govorice, ki so se širile te dni o predstoječem volilnem boju na skupščini družbe. Še tega bi trebalo, da se domači boj prenese še na to polje. Vsaj ta družba, toli potrebna in koristna, naj ostane — nevtralna tla. Tudi v nadzorništvu in razsodništvu so izvoljeni dosednji gospodje.

Hvalo, iskreno hvalo izrekamo tudi našemu dru. Rybářu, da je pred to odlično družbo Slovencev in Slovenk od vseh strani mile domovine razgrnil sliko naših tužnih šolskih razmer ob Adriji, da jim je povedal, kako to naše ljudstvo brepeni po duševni hrani, po šolski izobražbi na podlagi materinega jezika — a kako mu to hrano odrekajo oni činitelji, ki so poklicani in dolžni, da mu jo dajejo v isti meri kakor drugim narodom. Najprej je naš govornik v imenu tržaških Slovencev izrekel družbi zahvalo na žrtvah, ki jih prinaša družba na korist tržaških Slovencev na polju šolstva, katere so po predloženih računih za naše razmere velikanke. Zahvalil se je za določeni peti razred na deški šoli pri sv. Jakobu in naprosil je ob enem, da bi razširili tudi dekliško šolo v petrazrednico. Nadalje se je zahvalil še posebno na velikih podporah, katere daje družba otroškim vrteem v tržaški okolici in je zaprosil, da se vrtec na Greti ohrani. Ogorčenim srcem in tresočim glasom je opisoval

val naše tužne šolske razmere. Da bi čitatelji umeli utis, ki ga je slika Rybářeva napravila na skupščinarje, morali bi bili čuti mej-klice od vseh strani, ki so spremljali njegov govor. Govornik je zaključil z apelom do odbora, naj izposluje pri državnih poslancih vseh strank vsaj to, da bo vlada vsaj v toliko izvrševala zakone, na katere je prisegla, da nam vsaj odgovori na naše uroke!

Rybářevemu govoru je sledilo burno odobravanje in zveneli so kliči: Živio Rybář!

Predsednik Tomo Zupan je obljubil, da se bo odbor oziral na to, kar je priporočal predgovornik.

Skupščinar Hanibal Škrl (Tržačan) je priporočal, naj družba sama izdaja razglednice družbe sv. C. in M. in naj skrbi vodstvo, da bodo družbine žveplenke boljše in ceneje, nego so bile doslej. Priporočal je tudi biškotine, katere bo on razprodajal na korist družbe sv. Cirila in Metodija.

Poričilo tajnika je bilo vsprejeto z velikim navdušenjem, ono blagajnika odobravanjem. Jako tolažilno je bilo, da sta bila oba poročevalca — zadovoljna. Dal Bog, da bi bilo tako tudi na prihodnji skupščini! Nekoliko posnetkov iz teh poročil prinesemo prihodnjic.

* * *

Pri sveti maši, ki jo je daroval gospod dekan trnovski, je prepeval lep mešan zbor. Slovenske cerkvene pesmi so se mlo razlegale po cerkvi in nadomeščale molk svečnikov, ki je čital tiho latinsko mašo. Nismo je slišali, zato nas latinščina ni motila. Cerkvim pevcev, ki so peli na koncu sv. maše lepo slovensko pesmico »Večerni zvon«, bi hoteli dati rodoljubni nasvet, naj spremene besede »Ave Marija« v naše »Zdrava Marija«, ker jih samo tako čujemo iz slovenskih ust.

Po sv. maši smo šli na odičeni grob dekana-pesnika Vesela, kjer so grob rosile naše solze hvalečnosti, spominjajoči se, da je vse svoje premoženje zapustil naši prekornisti družbi.

* * *

Kakor je bila dvorana pretesna za toliko skupščinarjev, tako je bil pretesen tudi vrt, kjer se je vršil banket.

Na banketu se je g. družbini predsednik v svoji ofiojelnj napitnici spominjal na šega vladarja. Župan trnovski, g. Žnidaršič, je napil družbi. Napijali so dalje gg. Svetec, Spinčič, g. Ponikvar, kanonik Treiber s Ko-

roškega, dekan Kržišnik v imenu Stajercev. V prave strune je zadel govor našega Spinčiča, ki je hvalil zlošno delovanje vseh slovenskih strank v družbi sv. Cirila in Metodija. Govornik je povdarjal, da je zlošno delovanje znamenje zdravega narodnega temelja, pa tudi upanje v boljšo bodočnost, katere zasije vsem Slovincem. To bo na korist tudi bratskemu hrvatskemu narodu, ki zna, da le zvezan in zložen ves hrvatski in slovenski narod ima pričakovati svojo narodno svobodo.

Zanimiv in velevažen je bil klic tužnih Korotancev na usta kanonika Treiberja. Pokazal nam je, kako smo začeli Slovenci pozabljati svoje slovenske zgodovine in na svoje pravice, kar nam oboje stoji v razvalinah na onem Gosposvetskem polju. Tam so se ustoličevali vojvode slovenskih Karantancev domačih, pa tudi tujih nemških. V slovenskem jeziku so morali prisezati, da bodo čuvarji pravice in svobode slovenske Karantanije, ki je objemala vse slovenske dežele. Bolno je zaklical pravi slovenski svečenik, kako sedaj tepta kruti Nemec slovenske spomenike, pa tudi slovenski rod na Koroskem. Navdušeno je povdarjal, da so slov. Korotanci zvesti slovenskemu narodu, pa, ako se tudi tu in tam na volitvah pokazuje navidezno nazadovanje, ni tega pripisati ohlajanju ljubezni do slovenske narodnosti, ampak silovitemu pritisku od strani Nemcev in avstrijske vlade. Korotanci se sicer sami ne morejo rešiti, ali držali se bodo toliko časa, da jim pride ona slovenska pomoč, — ki nam more biti jedina rešiteljica.

Hitro so nam minevale ure v lepi slovenski družbi. Bili so vsi enega duha in ene misli. Med nami so odmevale zaključne besede tajnikovega poročila, ki nam je klical v navdušenih besedah, da se vsi poprimimo one ideje, ki nas more le edina rešiti, to je: **Ciril-Methodijske ideje!**

»Slovenska omika in slovenska neodvisnost, to mora biti naš bojni klic! Ta ideja je vladala ves čas med nami in s to idejo smo se vračali domov.

Pa še nekaj družega smo videli na tem shodu: namreč ono blago in vendar odločno slovensko narav. Može raznih strank, raznih dob, in raznih stanov so zborovali v lepi bratski slogi. A poleg tega so se vsi navduševali na zložen boj proti nasilnemu ptujen. Dokler bomo taki — bomo tudi živi!

evetljenjak. Svojo pozdravno pesmico je znala dovršeno na pamet, a da bi vendar ne pozabila česa, je morala večkrat recitirati očetu stihe, katere je sestavil gospodarski upravitelj, ki je ob dolgem času zlagal slabe pesmice.

Preko poti je bila občinska hiša, kjer je čakalo poglavarstvo in zastopstvo občine z načelnikom na čelu. Vse je bilo v svečanih oblekah: uradniki v črnej obleki in belih rokavicah, a odborniki, vsi sami kmetje, v novih dolgih oblekah, okrašenih z franžami, in v čistih srajah. Načelnik, umirovljen orožniški stražmajster, kateri je bil rodom iz Alovca in je imel tukaj svoje posestvo, je bil jako razburjen, a ta njegova razburjenost je postajala tem večja, čim daljše je čakal. Takega strahu ni vžil še nikdar v življenju, celo niti tedaj, ko je moral za časa svoje orožniške službe odhajati z glavo v torbi na lov na nevarne razbojnike in zlikovce.

»Do besa!« je rekel zlovoljno rejenemu beležniku, svojej desni roki, a faktično glavi občinskega poglavarstva, »bi že morali biti tukaj. Če bo to še nadalje trajalo, pozabim še svoj pozdravni nagovor.«

»Pojte v kancelarijo ter ga čitajte!« mu

Politični pregled.

V Trstu, 8. avgusta 1902.

Sprememba na namestništvu tržaškem? Kakor so doslej le nekatera nemška in slovenska glasila, tako so začele sedaj tudi nekatere italijanske novine prav zaresno pisati o možnosti bližnje spremembe na čelu namestništva primorskega. Italijanska glasila pa že reklamirajo bodočega namestnika izključno za-se. Njihova izvajanja zvone tako, kakor da imajo oni vso pravico zahtevati, da bodoči namestnik bodi njihov — eksekutivni organ. Naravnost nezaslišano pa je, kakor oni utemeljujejo to zahtevo svojo. Za njih je odločilno dejstvo, da so parlamentarni zastopi v Primorju — kakor pravijo — po večini italijanski. S tem da je opravičeno njihovo nadvladje in s tem faktom da mora računati tudi vlada ter poslati sem doli namestnika, ki bo umel pacificirati globoko užaljene Italijane.

Torej, ker je večina v parlamentarnih zastopih italijanska, mora biti cesarski namestnik — da govorimo naravnost — Italijan po rodu in po mišljenju. Res, radovedni smo, da-li se hoče avstrijska vlada pokoriti takemu gorostasnemu diktatu! Mi bi menili, da vladi je tudi ta dolžnost, razmišljati malce: kako so navstale te večine? Da-li razmerja v deželnih parlamentih odgovarjajo faktičnemu narodnostnemu razmerju v deželi? Pa saj je ne treba mnogo razmišljati! Oficiojne elaborate ljudskih štetev naj vzame v roke, pa bo videla, da te večine morajo biti le produkt abnormalnih razmer, nasilja, nemoralne agitacije in in morda tudi — nje lastnih grehov! Te večine niso vzrastle iz narave, te italijanske večine so umeten produkt. Mari naj bo radi tega tudi bodoči namestnik takova umetna rastlina: steber, ki bi moral iskati svoje težišče izven večine prebivalstva?!

Gorostasna zahteva to — prav zares! Italijanske večine v naših zastopih so le kričeča krivica, ki kriči po remeduri. Obstanek teh večin je torej marveč klic, da novi namestnik ne sme priti z nalogom, da bi petrificiral te umetne laške večine in njihov absolutizem, ampak priti mora z nalogom, da pripomore naravnim silam v deželi do veljave!

Čuli pa smo danes še drugo verzijo, ki morda tudi ni brez vse verjetnosti. Ker namreč neko italijansko glasilo, ki je baje v

je svetoval beležnik in načelnik ga je res ubogal ter šel v občinsko hišo, da bi se še v zadnjem trenutku vtepel v glavo kratki ali zanosni govor, katerega mu je za to svečanost sestavil domači župnik. No, komaj da je dospel v vežo, je zagrmel z brda iz nad vlastelinskega dvora prvi topič, da se je razlegalo od planine do planine črez ravno orlovsko polje. Vse se je streslo. Nastal je hrup, šum in gibanje. Vsakdo je hotel biti na svojem mestu, kakor je bilo ukazano. Načelnik je priletel iz občinske hiše bled in razburjen do skrajnosti.

»So-li še daleč?« je vprašal beležnika, a ko je izgovorjal teh nekoliko besed, mu je drhtela spodnja ustnica, kakor da bi ga tresla mrzlota.

»Mislim, da so blizu, ker streljajo!« je odvrnil beležnik brezbržno, in ko je opazil načelnikovo razburjenost, je hvalil pri sebi Boga, da tega dne ni on načelnik in da mu ni treba nikogar pozdravljati z govorom.

»Poslušajte, prijatelj«, se je poveril načelnik beležniku, »naj me bes plenta, ako me ni strah tega pozdrava. Jaz obtičim!«

»A kaj za to?« je rekel beležnik, zgenivši z ramama. »Če obtičite, bo govor kon-

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

I.

Tako je bil velik del prebivalcev občine Orlovac v Rudničevi oblasti in odvisen od njega. No, on ni nikdar zlorabljal te oblasti, temveč je vršil dobro radi dobrega. To je ljudstvo tudi uvidelo, in zato ga je tudi cenilo in mu bilo iskreno udano. Čuvalo se je, da bi se ne zamerilo svojemu dobrotniku s čemer si bodi. Zato ni bilo ves čas, odkar je prešlo gospodarstvo Orlovac v Rudničovo posest, nikakih preprirov med njim in ljudstvom, ni bilo tožb ni pred sodiščem ni pred upravno oblastjo, temveč je vladalo najlepše razmerje med eno in drugo stranko. Gospodarski uradniki v Orlovcu so imeli strogo nalogo od svojega gospodarja, da morajo lepo in človeško postopati z ljudstvom in mu v nesreči priteči na pomoč ne le s svetom, temveč tudi z roko. Da-si se je ta blagohotnost Rudničava

tudi zlorabljala v marsičem, vendar ni hotel spremeniti svojega načina v postopanju s tem ljudstvom.

Orlovčani so zato z iskreno radostjo pričakovali prihoda svojega dobrega »grajščaka«, katerega niso videli že dolgo časa. Želeli so poznati tudi njegovo mlado gospo, o katerej so grajščinski posli razglasili že v naprej, da je jako lepa in jako visokega rodu. Čim bolj se je približeval večer, tembolj je rasla nestrpljivost v ljudstvu. Naznanili so jim, da bodo topiči z brda nad vlastelinskim dvorom, odkoder se je moglo pregledati vso okolico na daleč in široko, naznanjali prihod gospodarjev. Radi tega so vsi napeto čakali, kedaj zagrmijo prvi topiči.

Solnce je začelo že zapadati za planine in sedaj se je mislilo, da ni daleč čas, ko pride ta željno pričakovana. Pred šolo se je nabralo okoli stotine otrok, možkih in ženskih, kateri so držali v rokah kitice poljskega cvetja, da bi jih metali v kočijo, ko bo vzela mimo njih. Učiteljeva hči, mala rjavkasta devotka desetih let, živih oči in svobodnega vedenja, je imela dati gospej grofici prekrasen šopek cvetja, katero je dal nabrati gospodarski upravitelj v vlastelinskem umetnem

zvezi tudi z vladnimi krogi, po mnogem re-
nomiranju slednjič prihaja do sentence, da bi
namestnik, ki bi znal »pacifisirati« Italijane,
mogel biti dobro došel treznim
in pametnim možem vseh strank,
ki tu bijejo politične in na-
rodne boje — sodijo nekateri, da vlada
vendar misli tudi na to, da potolaži tudi
Slovane, in da taki glasovi v italijanskih
novinah, ki so pristopne tudi vladnemu še-
petanju, imajo namen, pripravljati laško pub-
liko na spremembe, ne le v osebah, ampak
tudi v postopanju, ki se vidijo vladi po-
trebne tudi z ozirom na spremenjeno — tro-
zvezno konstelacijo!

Ali, da se umejemo: mi beležimo tu le
mnenja, in ne bi za ves svet hoteli vzbujati ka-
kih nad, kajti le predobro vemo, kako av-
strijski zistem v naših krajih pretežno pri-
haja do — pametnih idej.

Nemški cesar v Revalu. Včerajšnji
dan poseta nemškega cesarja pri ruskem
carju v Kevalu porabilo se je v to, da so se
vršile razne vaje s pomorskimi ladjami. Po-
sebeno so vzbujali zanimanje cesarskega gosta
razni manevri ruske pomorske artilerije, ki
je streljala proti raznim ciljem na suhem in
na morju, o kateri priliki se je, v občudo-
vanje prisotnih, pokazala disciplina in teč-
nost v vseh izvajanjih od strani ruskih
vojnikov. Po dovršenih vajah podala sta se
nemški cesar in ruski car s svojima sprem-
stvom na ladijo »Standard«, kjer je bil ser-
viran »dejeuner« nemškim gostom.

Tržaške vesti.

Petdesetletnica Slavoj Jenka. Dne
12. t. m. bo jeden naših uxor-mož, ki že
dolgo vrsto let liki hrast stoji v viharjih
bojev za boljše bodočnost naroda v Istri:
bo naš Slavoj Jenko, župan v Pod-
gradu in bivši dolgoletni poslanec, slavil
petdesetletnico svojega plodonosnega in čast-
nega življenja. »Naša Sloga« prinaša tem
povodom navdušen članek. Tudi mi sprego-
vorimo obširneje o tem dogodku.

Mons. dr. Nagl, novi škof tržaški, je
predvč. došel v Ljubljano in se je potem od-
peljal v Toplice na Dolenjskem. Kakor po-
roča »Slovenec«, se bo slovesna intronizacija
v Trstu vršila dne 21. t. m.

Električna železnica na Opčine. Vesti,
ki so se razširile te dni po mestu o imeno-
vani železnici, vzbujajo povsod največje za-
nimanje in so predmetom vsakovrstnim pogo-
vorom in ugibanjem. Tako mimogrede naj
omenimo opazke nekega »duhovitneža«, ki je
menil, da se je Trst tako navadil na štrajke,
da v pomanjkanju drugih štrajka sedaj elek-
trična železnica na Opčine, ker hoče imeti
manj strme poti in več »telesne« varnosti.

Toda resno dejstvo je, da se stvar čim-
dalje več mota, kajti domnevanja — in le o
teh se more danes govoriti, ker nimamo še
pred seboj nobene oficijelne izjave — se
menjajo od dneva do dneva ter se to danes
dementira, kar se je včeraj proglašalo. Toda
iz vseh zavijanj je vendar razvidno, da je
nekaj nerodnosti na vsaki način. Med drugim
prinaša »Piccolo« vest, prihajajočo direktno
iz železniškega ministerstva, da je vse v redu,
samo »v zobeh« da trpi železnica.

Če pa pomislimo, da je ravno »peto
kolo« s svojimi zobovi, ki posezajo v odgo-
čan... Taka gospoda itak nimajo radi dolgih
govorov.

Te besede niso mogle umiriti načelnika,
marveč je začel polglasno recitirati svoj go-
vor, ter je o tem večkrat pogledaval v klobuk,
kjer je primerno vtaknil karpis, na ka-
terej je bil ves kratki govor napisan z lepo,
debelo pisavo, da se je dalo tudi od daleč
lepo čitati. Odložil se je, da pogleda v svoj
klobuk, ako bi se mu zgodila nesreča, da bi
kje obtičal. Načelnik je mrmral in šepetal,
ubivaje si v glavo pozdravno oracijo, a to-
piši so neprestano grmeli z brda ter pove-
čevali njegovo zmedenost.

»Evo jih!« je zaklical eden odbornikov,
kazaje s prstom v smeri, odkoder je drdralo
nekoliko gosposkih kočij.

»Prihajajo!« je vskliknil tudi beležnik
in vdaril z laktom načelnika v rebra, kateri
je popolnoma zgubil glavo. Šlaki otroci so
se razvrstili že prej ob cesti in so tvorili pri-
lično dolg špalir. Sedaj je prišlo na cesto tudi
običajno zastopstvo s poglavarstvom na čelu
ter se je razvrstilo tik slavaloka, kjer je na-
čelnik imel pozdraviti prihajajoče.

(Pride še.)

varjačoe zobove na tiru, najvažnejša stvar v
priredbi takih železnic, ker ti zobovi povspe-
šujejo toliko vožnjo navzgor, kolikor dajajo
varnost ob vožnji navzdol — že pomislimo
torej to okolnost, vidimo vendar-le, da želez-
nica vendar boleha na glavnem in da vesti o
fiasku vendar niso tako prazne, kakor bi ho-
tel dopovedati »Piccolo«.

Pred vsem pa vzbujajo naš sum okolnost,
da dosedaj, vzlic temu, da se širijo razne
govorice in domnevanja o nedostatkih, ki bi
utegnile — četudi bi bile popolnoma neres-
nične — prejudicirati vsaj zaupanje do te
železnice, da vzlic temu, pravimo, niso inte-
resovani krogi na nobeno stran pojasnili ofi-
cijelno v javnosti, koliko je na teh govoricah
resnice!

Železnico se je imelo predati javni upo-
rabi že na zgodnjo spomlad, a se je vedno in
vedno odlašalo in odlašalo drug termin, a
vsakokrat se je navajalo ta ali oni vzrok,
katerega je dobri in lahkoverni Tržačan
jemale na znanje ter o tem le malo pomajal
z ramen. Sedaj pa, ko je bila že z nekako
matematično gotovostjo odločena otvoritev na
prve dni avgusta, se je pa zopet odložila, ne
da bi se temu navedlo določen razlog, pre-
pustivši občinstvu, da samo ugiblje.

**Najrevnejši razred državnih služabni-
kov.** Pod tem naslovom smo prejeli: Dragi
čitatelj, le malce potrpljenja te prosim, pa
boš vedel, kateri je ta najrevnejši stan.

Ko si se vozil po železnicah, si gotovo
že opazil na vsakem kolodvoru raznih pri-
prav, s katerimi se vlakom odpira pot z ene
proge na drugo. Mej temi pripravami so
tudi tista premikala (wechsel). Pri teh vidiš
moža z rudečo zastavico v roki... Vidiš, ta
mož je iz tistega razreda, o katerem govo-
rim. To so čuvarji železniških izogibalšč, ali
kakor jih imenujejo v našem nemškem urad-
nem jeziku: weichenwächter.

Morda si radoveden čitatelj, kako delo
imajo ti weichenwächterji? Tudi to ti lahko
pojasnim. a) Oni morajo paziti za varnost
tvoje življenja. Skrb za tvojo varnost v
času, ko se voziš, je poverjena glavi in roki
teh trpinov. Oni morajo predstavljati premi-
kala, da ima vsaki vlak odprto pravo svojo
pot. Če n. pr. ta čuvaj zgreši, vlak skoči
na drug tir, kjer je morda že kak drug
vlak in zgoditi se more velika nesreča, b)
On mora paziti, da nikdo, ki ni poklican, ne
hodi po kolodvoru, ker bi lahko dotičnik
prišel pod vlak in bi bila zopet nesreča. c)
On mora paziti na vsa znamenja, ki se da-
jajo za prihajanje in odhajanje vlakov, da
noben vlak ne odhaja s kolodvora brez pra-
vega znamenja in da ni na vlaku nič tacega,
kar bi moglo ovirati njegovo vožnjo. In če
je opazil kaj nevarnega, ne sme pustiti
vlak naprej. d) On mora paziti varnost za vseh
oseb, ki delajo na kolodvoru. e) On mora
skrbeti za čistost na kolodvoru. f) On mora
premikala držati v redu, jih čistiti, nalivati
z oljem in zvečer prižigati. In g) mora tudi
o sestavljanju vlakov postavljati premikala.

Kaj ne, dragi čitatelj; to je več nego
dovolj dela in težke odgovornosti! Tak mož
z rudečo zastavo je desna roka obratnega
uradnika. Sedaj pa čuj, kako je mož plačan
za vse to delo in odgovornost!

No, predno ti to povem, ti moram po-
jasniti še nekaj drugega. Vsi ti čuvaji so bili
od začetka (in so še danes) na vseh železni-
cah stalno z dekretom nameščeni. Plača je
bila mesečno: III. razred 24 gld., II. 27
gld., I. 30 gld. ter 108 gld. stanarine. Vsi
ostali delavci, kakor premikači (verschieber),
lampist itd., ki nimajo tolike odgovornosti,
so bili le dninarji, kakor so na privatnih že-
leznicah tudi sedaj še.

Pod prejšnjim ministerstvom so bili vsi
ti dninarji na državnih železnicah stalno z
dekretom nameščeni in sicer tako, da so prvi
mejnimi, čuvarji na izogibalščih (Weichen-
wächter) zadej ostali. Prejšnje ministerstvo
žalostnega spomina je uvelo 6., 5., 4., 3., 2.
in 1. kategorijo in rečene trpine je stavilo v
6. kategorijo.

Sedaj pa čuj, kako plačilo dobivajo ti
ljudje, v rokah katerih je po velikem delu
varnost občinstva! Prvih pet let 576 K,
drugih pet let 648, tretjih 720, četrtih 800
in petih pet 900 K ter 240 K stanarine na
leto! Ali niso imenitne plače?! Pa ne
smete misliti, da pride takoj do tega. Kaj
še! 3—4 leta mora prej služiti kakor dninar
z 1 gld. 20 nvč. do 1 gld. 30 nvč. na dan.
In ko je prišel, z ženo in dvema, tremi otro-
čiči, do tega, da je dobil provizorični dekret,
mora plačati za istega 5 gld. za kolek in mu
odtrgujejo po 20—30 nvč., tako, da dobiva,

dokler ne dobi stalnega dekreta, po 1 gld.
daine. Potem pride skušnja in še le potem
pride stalni dekret in žnjim letnih 288 gld.,
čitat dvesto osemdeset in osem goldinarjev
plače.

S svojimi 25 leti si prišel od vojakov k
državni železnici; kaka 4 leta si dninar z 1
gld. 20 nvč. do 1 gld. 30 nvč. na dan; ako
ne več, vsaj eno leto moraš biti provizoričen
weichenwächter z 1 gld. na dan, in sedaj,
ko imaš 30 let in navadno tudi že družino
na hrbtu — 288 gld. letne plače. O tem pa
si vedno z eno nogo v grobu, z
drugo pa v zaporu! To pa da: po-
stavljaj pa se lahko, ker si odgovoren za
dogodke in nezgode na kolodvoru! Ako ne
umrješ popred, ali te ne povozijo ali zaprejo,
smeš upati, da se čez 20 let dokoplješ do
plače 400 gld., to je toliko, kolikor ima fi-
nančni stražnik že v prvem letu službe.

Sedaj pa recite, da ni naš železniški mi-
nister — blag in pravičen mož!

Z — letovišča. Prijatelj nam piše: Ko
sem te dni premišljeval, kaj naj bi napisal
za Vaš ultra-liberalni list (vsaj
»Slovenec« nam zatrja tako) in ko mi pasja
vročina ni dala priti do nobene dobre misli
— usmilil se me je naš vrhni poveljnik s
tem, da mi je velel: Jutri pojdet v važni
stvari v Istro! — Moje veselje pa tudi sedaj
ni bilo popolno, ker nisem bil pri dobrem
zdravju; ali v istrsko letovišče in ko to za-
poveduje sam general — treba iti — in šel
sem. Do Kopra sva se vozila se »Sv. Justom«
— s parnikom tega imena, da si ne bo kdo
mislil drugače!

Koper izgleda precej — benečanski, zato
sem se držal daleč od velikega stolpa stolne
cerkve.

Iz Kopra sem se podal v Seme-dela (Se-
medela), kjer sem zagledal — prvi krat v
svojem življenju — »kolodvor«, sestoječi iz
treh zidov in pa strehe! »Kolodvor« je po-
polnoma odprt, obrnjen proti burji in ima
kamenito sedalo za 12—15 ljudij. To je opis
prvega v e d e g a kolodvora nove istrske že-
leznice, katerega mi je bilo dano videti na
tem »inspekcijskem« potovanju! Manjše ko-
lodvore zaznamuje le navadna tablica in ni-
majo nikake strehe!

Ko sem čakal na b r z o v l a k, je pri-
šel k meni nek Pirančan — star mož in ob-
nem star ribič, kakor vsi stari Piranci.

Jaz sem — po običajnem pozdravu —
začel takoj motriti koperski stolp in obžalo-
vati usodo beneškega stolpa! »Poznam ja
svoje ljudi«, je rekel nekdo — nekdo. In
res sem zadel! Mož se je kar topil same za-
losti po »pokojnem« beneškem stolpu!
Ker sem jaz izjavil, da se v kratkem podere
tudi koperski stolp — me je ustavil reški:
»Kako? Tudi vam se dozdeva to? Niste-li
s trepetom prošli pod stolpom, misle, da se
mora takoj podreti?!«

Najinemu modrovanju je naredil konec
dohajajoči »vlak«, sestoječi iz celih dveh
vozov! Od Seme-dela pa do Isole sem se
lepo bavaval, gledaje naravno in romantično
kopališče in kopališčičke — vseh treh spo-
lov! Od Isole smo zavili nekako na levo in
vlak je začel — ker je nekoliko v hrib —
pešati tako, da smo sklenili — ako opeša —
izstopiti ter ga vleči — na rokah!

Do tega pa ni prišlo, ker je bilo kmalo
konec hriba in pa, ker se je lukmatija takoj
na to ohladil v prvem podzemskem predoru!
(Pride še.)

Pozor! Pišejo nam: Že več let in o
vsaki narodni zabavi, ki se vrši na vrtu naše
šole pri sv. Jakobu, opazamo, kako se pod
noč kar vsuva na vrt polno laških »šešolot«.
Premišljevali smo to in ono, da bi pogodili,
kako je to možno in slednjič se nam je po-
srečilo rešiti to uganko. Naše dobro ljudstvo
hodi rado na narodne veselice in to tudi v
slučaju, da ima le malo časa. Pod noč se
mnogo naših oddaljuje z vrta. Na vratih vdobi-
vajo povratnico (kontramarko) in hajd na
cesto! Na cesti je utaborjen cel roj omenje-
nih »šešolot«, katere vsakega, ki je prišel z
slavnostnega vrta, prav lepo — po cigansko
prosijo in nadlegujejo in ga težko izpuste,
dokler jim dotičnik — ako se ne misli sam
povrniti — ne da povratnice.

Konec temu je ta, da »šešolote« vdobi-
vajo povratnico za povratnico, s katerimi mo-
rejo potem brezplačno — na ples!

O priliki 20-letnice »Delavskega« pod-
pornega društva, ki bo v nedeljo dne 10.
t. m., bodo zato vdobivale povratnice le obče
poznane osebe in se bo tudi pazilo na pro-
dajanje oziroma na podarjanje povratnic. Po-

zor torej, da ne bo kdo osramočen brez
potrebe!

Iz-pred porotnega sodišča. Včeraj je
stal pred tuk. deželnim sodiščem odgovorni
urednik tukajšnjega italijanskega lista »Pic-
colo«, g. Avgust Rocco, radi prekršenja člena
VII. in VIII. zakona od dne 17. decembra
1862. (razpravljanje in objavljanje sodnih
izpraševanj obtožencev in prič v tekoči raz-
pravi.)

Čitateljem je znana afeta radi detomora
v Matuljah. Oblast je bila dala zapreti dra.
Krstića. Pozneje je bil izpuščen iz preisko-
valnega zapora.

Isti Krstić pa je čutil potrebo, da je v
»Pravi Naši Slogi« pojasnjeval svojim somi-
šljenikom, kako da so ga nasprotniki le blatili
s tem, da so vzbujali vero, da je on mori-
lec itd.

List »Il Piccolo della Sera« je ta članek
prevel in prinesel v celoti. Državno pravd-
ništvo je list zaplenilo in zaukazalo prei-
skavo proti odgovornemu uredniku Avgustu
Rocco.

Na včerajšnji razpravi je rečeni od-
govorni urednik izjavil, da je inkriminirani
članek le prevod drugega lista, kateri niti ni
bil zaplenjen. Da je inkriminirani članek pri-
nesel v prevodu, storil je to le z namenom,
da obvesti čitatele, kakor je tudi že prej
pisal o aferi Krstićevi. Ker pa do onega dne
državno pravdnštvo ni zaplenilo »Prave
Naše Slog«, rekel je obtoženec, tudi on ni
mislil, da bi z objavljanjem članka kršil
zakone. Dr. Krstić da je omenjal v svojem
članku, da je državno pravdnštvo odstopilo
od vsakega nadaljnjega postopanja proti
njemu; torej je smel urednik misliti, da je
preiskava že zaključena.

Državnega pravdnika namestnik, dr.
Clarici, se ni hotel dosti spuščati v meritum
članka ter je rekel, da isti članek je objavil le
podatke iz zaslišavanj dr. Krstića pred po-
licijo in pred izpraševalnim sodnikom in v
tem da je obsežen prestop člena VII. Dr-
žavni pravdnik je izvajal dalje, da list »Prava
Naša Sloga« pred res ni bil zaplenjen, ali
zna, da je bil kasneje. Omenja tudi, da seje
proti dru. Krstiću uveljavila ovadba radi istega
prekršenja.

Sodni dvor je spoznal odgovornega ured-
Avg. Rocco krivega ter ga obsodil na deset
dni strogega zapora in z enim dnem v po-
sebni celici.

**Grozna nesreča v kamenolomu v
Sesljanu.** Tvrška Faccanoni & Com., ki je
prevzela delo zasipanja in regulacije tržaške
luke, ima več kamenolomov v Sesljanu, iz
katerih si pridobiva za delo potrebno kame-
nje. Včeraj so delavci pripravili velikansko
mino ter jo nabasali z 18.000 kilogramov
smodnika. V potrebni daljavi so bili v
okrožju postavljeni delavci, ki naj bi prepre-
čili, da ne bi se kdo preveč približal v kri-
tičnem času razpokanja. Ker je eksplozija
tako velikanske mine nekaj nenavadnega,
prišlo je tja tudi mnogo gostov, ki se naha-
jajo v bližnjem zdravilišču. Ko so po danem
signalu električno zažgali smodnik, razpočila
je mina ogromnim treskom in gromom. Va-
lovito se je dvignila masa dime proti nebu,
iz katerega je švigalo n.število isker in se je
vsled ožganega smodnika razvil in napolnil
udušljiv gaz. Po neprevidnosti, in ne da bi
čakal danega znamenja, približal se je nek
stražnik preveč kraju eksplozije in v tre-
notku ga je zadušil razširjajoči se gosti gaz,
da je mož padel mrtev na tla. — Prisotni
žandarm-narednik, vidé pasti stražnika na
tla, priskočil je precej nesrečniku na pomoč,
a požrtvovalnega moža zadela je ista osoda
kakor prvega. In na prav tak način je še
pet drugih oseb, ki so junaško-neustrašeno
prihiteli na pomoč, postalo žrtva svoje ple-
menite drznosti. Priskočili so še drugi de-
lavci in inženirji na pomoč, ter se jim je
posrečilo, da so z nevarnostjo za lastno živ-
ljenje rešili nekatere druge nesrečnike, ker je
tudi njih, kakor druge, omamil gaz, da jih
je vrglo opetovano na tla, tako, da so se le
z veliko energijo in uporabo vseh svojih fi-
zičnih moči mogli rešiti iz okuženega
ozračja.

Med gledalci je bilo k sreči več zdrav-
nikov, kateri so skušali spraviti ponesrečene
v življenje, kar se jim je pri nekaterih posre-
čilo, kakor n. pr. pri inženirju Faccanoni.
A žalibog so — kakor rečeno — neprevidnost
enega ter neustrašeno junaštvo in plemeniti
človekoljubni instinkt drugih — vse eno
tirjali s e d e m žrtev.

Dražbe promitnin. V soboto, dne 9.
avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled

uredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premijsnih: v Bazovici št. 141, voz; v ulici Cordaiuoli št. 3, hišna oprava; v Škorklji šte. 128, hišna oprava; v ulici Mercato vecchio št. 1, hišna oprava; v ulici Ponziana št. 22, hišna oprava; na lesnem trgu št. 1, oprema v zalogi, sveče, milo in špaga; v ulici Madonna št. 14, specerijsko blago.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri jutraj 26.4° ob 2. uri popoldne 30.0° C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 762.2 — Danes plima ob — predp. in ob 11.33 pop.; oseka ob 6.20 popoldne in ob 6.34 popoldne.

Društvene vesti.

Zavodu sv. Nikolaja so darovali dalje: Kovar R. Tržič 3 K, Fran Sedej, župnik stolne cerkve v Gorici 4 K, Kovačič Ivan, vikarij Stržišče (Tolminka) 3 K, Jakelj Gregor, župnik pri sv. Jakobu ob Savi 2 K, Jurij Dolžan, Vodice (Istra) 6 K, Josip Vidmar, župnik v Žireh 6 K, Andrej Poljšak župnik pri sv. Tomažu 2 K, Marinič Fran, župnik Kojaka 2 K, Hranilnica in posojilnica v Gorjah 10 K, O. Jamnik v Sorici 3 K, Ryšlavij Fran na Munah (Istra) 2 K, Miha Kotnik, Voglje pri Kranju 5 K 10 st., Ivan Kodre, župnik sv. Križ (Vipava) 4 K, Jurij Karlin, kapelan Vrhnika z vsklikom: »Bog živi vse človekoljubno in požrtvovalno delo!« 5 K, Ivan Koruza, župnik 5 K, Mija Laginja župnik-dekan Klane (Istra) 2 K, I. Omera, župnik v Sežani 8 K, dr. Josip Sesar, Ljubljana 2 K, Fran Auser, župnik pri St. Jurju pod Kumom 4 K z vsklikom: »Bog blagoslovi!«, Mihael Arko, dekan v Idriji 5 K, Ivan Teran v Ljubnem 1 K 70 stot., Josip Jerab župnik v pokoju v Ljubljani 4 K, Kalan A., stolni vikar v Ljubljani 20 K, županstvo v Štanjelu na Krasu 10 K, Hrovatin, župnik pri sv. Jakobu 10 K in Macarol, kapelan pri sv. Jakobu 2 K, župnik Dražgoše z vsklikom: »Še malo priloži v dosego prekriznega namena« 3 K. (Zvršetek pride.)

Vesti iz ostale Primorske.

× **Tiskarna socialistov v Pulju** — na prodaj! Iz včerajšnje »Naše Sloge« posnemamo: Na zadnji skupščini, ki so jo imeli delničarji socialistične tiskarne danes osem dni, so odločili, da prodajo tiskarno, a da »Proletari«, njihov organ, prestane izhajati z bodočo soboto ter ne bo izhajal za nekaj časa niti kakor tednik. (Ni vraga, da bi se ne bil vpehal po tolikem trudu, ki mu ga je nalagala neprestana gonja proti našemu narodu in sosebno še proti pravicam našega jezika! Op. porednega stavca.) Mej onimi, ki želijo kupiti tiskarno, se nahaja tudi glasoviti dr. Krstić! Nu, kakor se trdi, ravno njemu stranka noče prodati tiskarne. (Ali ga morajo dobro poznati, tega dra. Krstića! Op. istega stavca.) Eto, kam so socialistični vodje v Pulju dovedli aromešne delničarje, ki izgubijo s tem okoli 7000 kron.

× **Iz Vodic v Istri.** Visok gost v osebi ekselence namestnika G. ... je šel dne 5. t. m. skozi našo vas. Priznati moramo, da se je to pot gospod namestnik v resnici žrtvoval, kajti ni malenkost iti ves dan, peš in jahaje, iz Voloskega preko Brguda, Žejan, Mun, Vodic in Jelovic na kolodvor v Podgorje. Sedanja zveza mej temi vasmi je le jako slaba kolovozna pot in gospod namestnik se je prišel sam prepričati o njeni potrebi boljše komunikacije. Vedeti moramo, da bi bila to sedajšnja najkrajša in najboljša zveza med Trstom in Reko. Najboljša radi tega, ker bi cesta šla precej časa skozi gozdove, torej po zavetju. In le tisti ve ceniti dobroto zavetja, ki mu je že brila po zimi kraška burja skozi ušesa.

Gospoda namestnika so spremljali nekateri gospodje že iz Voloskega, nekateri so se mu priključili še le na potu. V spremstvu smo videli mej drugimi gospoda okrajnega glavarja pl. Manussija, mnogozaslužnega bivšega deželnega poslanca in občinskega glavarja podgrajskega, diškega gospoda Slavoj Jenkota, župana iz Materije, g. Kaštelec, g. šumskega višega komisarja in gospoda okrajnega zdravnika iz Voloskega. — Vodicani so gospoda namestnika vspregli častno. Pred vasjo so vihrale nad zelenim slavolokom izključno hrvatske in slovenske trobojnice v znamenje, da smo si Hrvatje in Slovenci bratje, da smo so- lidarni, da ne poznamo mej se-

bojnih razlik. Na slavoloku je bil napis: »Dobro nam došlo, ekselence!«

Ob 5. uri in pol popoldne so naznačili strel iz pušk, da se gospodje bližajo vasi. Pred slavolokom se je zbrala šolska mladina z domačim g. župnikom, veleč. Dolžanom in množica vaščanov, ki so pozdravili visoke goste z živio-klici. Učenki Marija in Anica Ribaričevi sti predali ekselenci namestniku šopek svežih cvetlic. V vasi se je mudil gospod namestnik samo pol ure, ker je bilo skoraj pozno za na vlak v Podgorje. O odhodu so priredili vaščini redkim gostom zopet častno odhodnico.

× **Vabilo.** Iz Marezig smo prejeli: Podpisani vabi s tem vse člene konsumnega društva za Babiče in Marezige na občni zbor, ki se bo vršil dne 31. avgusta ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih v Babičih s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo ravnanja. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Potrditev računa in bilance za leto 1901. Morebitni predlogi.

A. Muni h
preds.

× **Strašna nesreča** se je dogodila dne 2. t. m. v Zemetu, občina Kasav. Neki kmet je po neprevidnosti ustrelil iz puške in naboj je zadel lastno mu sestro tako nesrečno, da je ostala mrtva na licu mesta. Nekaterim ljudem res ne pomaga pripovedati, naj bodo previdni s strelnim rožjem.

Vesti iz Kranjske.

Ali smo Slovenci? Pod tem naslovom nam pišejo iz Ljubljane:

Slovenci kakor narod za se živimo še le par desetletij. Le malo časa je, odkar se je predramil slovenski rod, ki je spal stoletja in stoletja pod mogočno silo sovražnega nam naroda nemškega. Pač so bile nekdanje meje našega ozemlja veliko daljše, nego so dandanes. In da nimamo več tiste posesti, kriva nam je usoda, s katero so se imeli boriti naši pradedi: na jedni strani so plavile leto za letom turške tolpe mile naše slovenske pokrajine, na drugi se nam pa ni nič boljše, če ne še slabše, godilo od ošabnih svojih gospodarjev Nemcev, ki so si vabili v svoje glave, da se mora hlapčevski rod Slovencev zatreti in uničiti in tako razširiti in utrditi nemška posest in moč.

Dandanes ni Turkov več k nam. Poznamo jih le še iz kajig in živo barvanj podob. Pač pa imamo na glavi še vedno Nemca, ki preži noč in dan, kje bi spravljal pod-se kak kos slovenske zemlje. Žalibog, da ima to srečo pri tem, da mu mi sami gremo na roko.

O kakem fizičnem izumiranju Slovencev ni govora, ker Slovenci ni Indijane. Slovenci, da si mehak in ponižen, je toliko žilav, da ga ne ugonobi zlepa niti najhujša moč, pač pa ima to lastnost, da se ponemčuje oziroma poitalijančuje, ker prvič mora — če poslušati srdite odpadnike — verjeti, da s svojim jezikom ne more nikamor, drugič si mora iskati dela pri tujcih. O da, delavec navadno vleče s svojim gospodarjem, to je že znana stvar.

Denar je bog tega sveta. Kako resnično! Ko bi imeli Slovenci dovolj denarja, stali bi na drugi stopinji nego stojimo dandanes. A mi ga nimamo mnogo! Kolikor ga pa imamo, je lepo razbit, da od njega nima nihče dobička — najmanj pa narod naš obmejni, ki bi vendar potreboval krepke denarne pomoči!

Lahko bi bili Slovenci gmotno veliko na boljšem. Kako si pomoči?

Združene moči zmagujejo, to bi si morali zapomniti izlasti Kranjci! Kaj je treba toliko domačega klanja, ko imamo vendar proti Nemcem in Italijanom dela čez glavo? Kaj koristi ljudstvu liberalizem in klerikalizem, če mu pa nihče izmed obeh ne daje ničesar drugega, nego prepričanje? Če sledimo našemu kranjskemu časopisju, vidimo, da je komaj vsak deseti uvodni članek naperjen proti Nemcem, drugače pa mrgoli vse o klerikalizmu in liberalizmu. Zaskaj se to novinstvo n. pr. ne briga bolj za Domžale, za Tržič, kjer se ljudstvo nemčuri tako, da se je bati časa, ko bosta ta dva kraja uradno proglašena za čisto nemški naselbini? Ko so Nemci dobili v Mariboru nemško deklško šolo, je vzdihnil eden naših listov, da je škoda, da se Slovenci nismo prej spomnili. Narodno-napredna stranka na Kranjskem vara le samo sebe, če meni, da so Domžale — »neomajana trdnjava narodno-napredne stranke«! Kdo pa komandira v Domžalah?

Menda nihče drugi nego Nemci, Tirolci! Tu govori prvo besedo mogočni tirolski bogataš, ki si je slovenskimi žulji nabavil stotisočake in stotisočake. Tukaj dela gospoda!

Prave narodne zavesti je na Kranjskem premalo. To je menda listom znano. Če tudi včasih kak list potiplje Slovence in Slovenke, je to navadno brez vapeha. Pa saj še tega ni treba!

Preveč nam je tista blažena nemščina prešla v kri in meso. Ali res nočemo spoznati nevarnosti, ali res nočemo uvideti, da kdor v ostrem boju proti tujcu ni sam oster, ga ptuji noži režejo?!

Tu je dela dovolj za narod, če mu hočemo koristiti!

Nemci so danes kakor kaki svetei obdani z bleščem vsenemškega mišljenja in naj so Prusaki, Štajerci, Korošci ali ljubljanski Nemci! Nemec kaže svojo narodnost in jo razobeša na vsakem oglu in — Slovenec? Žalostna nam majka!

Nemci nosijo svoja narodna znamenja in nimajo strahu pred nikomur. — Plavie vidiš n. pr. na Koroškem toliko, da se ti zdi, da jih morajo kar v vagonih dovažati tudi iz drugih krajev. In slovenska lipa? Škoda izgubljati besedij za to! Pri nas poznamo lipo samo za »arčanje«.

Sicer pa vemo tu, da se vi v Trstu ne smete preveč utikati v Kranjske razmere, sicer vas hitro doleti kaka — ljubeznivost!

Vesti iz Koroške.

+ **Narodna šola v Velikoven.** Dne 18. m. m. je obiskal »Narodno šolo« v Velikoven prvomestnik družbe sv. Cirila in Metodija, gospod Tomo Zupan. Gospod prvomestnik si je ogledal šolo in je bil jako zadovoljen z vsem. Navzoče je razveselil z novico, da je družbino vodstvo že sklenilo, da v letošnji jeseni otvori na tej šoli četrti razred. S tem velevažnim ukrepom družbinega vodstva bo organizacija te šole dovršena in našemu slovenskemu ljudstvu bo s tem podano sredstvo do visoke omike na jedino pravi podlagi materinega jezika. — Dolžnost vsakega slovenskega koroškega rodoljuba je torej — meni »Mir« — da našo neumorno delujočo družbo tudi nadalje podpira z vsemi močmi.

+ **V Celovcu** se je leta 1901. poročilo 191 parov. Porodilo se je 844 otrok, in sicer 338, t. j. 42.7% zakonitih, in 473, t. j. 58.3% nezakonitih. Fantov je bilo 411, t. j. 50.7%, deklet 400, t. j. 49.3%. Umrlo je 810 oseb.

+ **Smrtonosen materin poljub.** V neki vesi na zgorajem Koroškem je umrlo neki materi edino dete valed opeklina, ko se je oparilo z vrelo mlekom. Predno so otroka pokopali, ga je mati še poljubila, a kmalu za tem je zbolela in umrla. Zastrupila si je kri s tem poljubom.

Razne vesti.

Tajne kavarne v Požunu. Požun je sedaj pozorišče neštevilnih rodbinskih dram, tragedij, ločenj zakona itd., a kriva temu je tamošnja »Szechenyeva kavarana«. V tej kavarni je vzdrževal kavarnar nočno zabavišče, v katerem je vsaka ženska dobivala na dan plače 20 K. Radi tega so se Požunčanke polaknile po tem zaslužku in so prihajale tjakaj soproge in deklice iz najboljših hiš. Soproke so izkoriščale odsotnost mož, deklice iz uglednih rodbin pa so se skrivaj ukrale iz hiš svojih roditeljev ter zabajale v tajne prostore one kavarne. Slednjič je redarstvo zaprlo kavarano in nje lastnika izročilo pravici. A temu razkritju je posledica: cela vrsta ločenj zakona, a dogodilo se je tudi več samoubojstev, o katerih prebivalstvo požunsko razburjeno razpravlja. Sedaj se vrši preiskava in pričakovati je senzacijelnih podrobnosti.

Brzobjavna poročila.

Radi zapiranja kongregacijskih šol. PARIZ 8. (B) »Soleil« poroča, da je vlada prejela protestno noto papeževu radi zapiranja kongregacijskih šol. Vatikan pa ne misli objaviti te note.

Pet oseb ubitih. KUTNA GORA 8. (B) Valed nevihte in viharja se je v bližini podrl neki skedenj. O tem je bilo pet oseb ubitih in pet težko ranjenih.

Kralj španski.

MADRID 8. (B) Kralj in prince Asturijski sta dospela v Leon. Na vsej črti jima

je prebivalstvo prirejalo ovacije. Mej vožnjo skozi predor pri Livares-u so se zlomila vrata do vagona kraljevega, kar je povzročilo hipno vznemirjenje. Kralj je izstopil iz vagona in se sam prepričal o nevarnosti.

Sestanek med nemškim cesarjem in ruskim carjem.

REVAL 8. (B.) Na povelje nemškega cesarja je godba na »Hohenzollern« priredila koncert v nasadih na obrežju. V parku, ki je bil odločen z nemškimi in ruskimi barvami, se je gibala velika množica, ki je živahno ploskala predavanjem godbe. Po dovršenem koncertu je na stotine ljudi sledilo godbi do pristanišča, kjer so o slovesu klicali »hura«, dočim so dame metale cvetke členom godbe.

REVAL 8. (B.) Sinoči je bil na krovu »Standarta« sijajen obed. Vse vojne ladije so bile razsvetljene. Po obedu je bil koncert s petjem pevskega društva. Oba cesarja sta podelila razna odlikovanja. Car ruski je podelil grofu Bülowu, grofu Eulenburgu in grofu Plessenu svojo sliko.

Poljedelski štrajk v Galiciji.

LVOV 8. (A.) Okrožnica rimsko-katoliškega nadškofa Bilezewskega pozivlja duhovščino, naj pomirljivo vpliva na zaslepljeno prebivalstvo, a ob enem naj nagovarja delodajalce, da delajočemu prebivalstvu, če le možno, dovolje koncesije. V štrajku poljedelcev ni beležiti bitstvenih sprememb. — V Czarnyeczcu so štrajkujoči metali kamenje na tuje, z dela vračujoče se delavce, o kateri priliki sti bili dve osebi ranjeni. Včeraj jutraj se je kakih sto s srpi, sekirami in kosami oboroženih kmetov razvrstilo na meji vasi in niso pustili tujim delavcem na delo. Potem so v gručah in grozē hodili po vasi in so pobijali šipe. — Zahtevana je vojaška azistenca.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Proti
kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje.
Čudovit učinek pri povelh, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Velikanska rastava pohištva in
tapečarij. Izvenredno ugodne
cene. X X X
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo doneseno. —
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGE:
Via Teza, Piazza Rosario št. 2
vokal (šolako poslopje)
Via Limitana in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapečarij, orcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na par obrod
ali železnico franko.

Rodbina Urankar naznanja žalosti potrtim areem, da je nje ljubljene oče in mož, gospod

Jožef Urankar

sinoči ob 8. uri po kratki a hudi bolezni ter previdjem s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb zemskih ostanov dragega pokojnika bo jutri v soboto popoldne ob 5. uri iz ulice Guardiella k sv. Jvanu in potem na pokopališče pri sv. Ani.

V Trstu, 8. avgusta 1902.

Žalujoča rodbina Urankar.

Gostilna Gambrinus

ulica Rossetti 2

toči dobra vina, teran po 48 nvč., vipavsko 44, istrsko po 36, kuhinja vedno pripravljena. Odprto do polnoči. Se priporoča slav. občinstvu

Marija Butkovič.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)

Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj se poštnine prost.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje s največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. p. iv. avstr. Lloyd.

Na prodaj v Rojannu

lepa hišica z vrtom

10 minut oddaljena iz cerkve, lepa pozicija. Več se izve v upravnistvu lista »EDINOST«.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani li) — BARKOVLJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen). Zage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v mislu gesla: Svoji k svojim!

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobiva se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in tvrdo.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

„VERITAS“

koncesijonirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST Squero nuovo 13, II.

Telefon štv. 845. Telefon štv. 845.

Prospekti brezplačno in poštnine prosti.

Zastopstvo v vseh mestih svetla.

Odlikovana
1894.

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn

ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna trdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvršnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvo.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladov (remeža), strgarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, kornizov in vseh drugih mizarskih potrebščin.

Vsaka kletvenica izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljenih pečeh, ter se trdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjav: Doljak — Solkan.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju ženitve ali prehoda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8

s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtikov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakove za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa štv. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 36 kr.
Črna istrska „ 36 „
Istrski refošk „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr.

črno istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjem tapearij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železniž. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odposiljanje po železnici ali morju.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.